

og forsvareligt under extraordinære Forhold at træffe extraordinære, midlertidige Forholdsregler, selv om de ikke ere stemmende med den økonomiske Politikk, som man i det Hele følger og fremdeles mener at burde fastholde. Det er fra dette Standpunkt, at jeg og mine Meningsfæller have anset det for ønskeligt, at dette Lovforslag nyder Fremme og bliver undergivet en nøiere Prøvelse i et Udvalg, i det Haab, at der deraf dog altid kunde udgaa Noget til Gavn for Landbruget og ogsaa for andre Virksomheder, som for Tiden ere stærkt trykkede. Det forekommer mig, at naar der hviler et saadant extraordinært, stærkt Tryk paa de økonomiske Forhold i mange Retninger, som Tilfældet er i Dieblisset, vilde det være ret naturligt, om Folkerepræsentationen søgte at komme til Klarhed over det Spørgsmaal, hvorvidt der kunde gjøres Noget, og hvad der kunde gøres, for noget at raade Bod paa dette Tryk og bringe heldigere Tilstande til Veie. Det forekommer mig, at dette Lovforslag i alt Fald vilde give god Anledning til en saadan Overveielse i et Udvalg, og jeg tror, at det ingenlunde vilde være umuligt nogenlunde hurtigt at føre en saadan Overveielse til Ende, thi i den Henseende kan jeg samstemme med den ærede første Taler, at det er ønskeligt, at Sagen afgjøres hurtig.

Jeg siger, som sagt, under de givne Omstændigheder, da det er fastslaaet, at Loven ikke skal videre, at der ikke skal komme noget ud af den, ikke særlig Opfordring til at fordybe mig i dens enkelte Bestemmelser. Det er jo en Selvsølge, at overfor et Lovforslag, der indeholder saa forskjelligartede Bestemmelser som det foreliggende, kunne de individuelle Ansuelser være endel afvigende med Hensyn til de enkelte Foranstaltninger, og naar jeg her udtaler nogle korte Bemærkninger derom, er det en Selvsølge, at det kun er min personlige, individuelle Ansuelse, jeg gjør gjældende. Jeg skal dog bemærke, at det i alt Fald forekommer mig ønskeligt, om den i Lovforslaget indeholdte Bestemmelse om Roesukkerafgiften maatte blive gennemført. Det blev udtalt af den ærede første Taler i Gaar (Hoffen), at denne Bestemmelse gaar ud paa at forære Sukkerfabrikerne, jeg tror, han sagde 150.000 Kr., men jeg skal dog bemærke, at denne Forøring jo er af en helt anden Bestaaffenhed end en direkte Forøring til et industrielt Foretagende — ligesom det ærede Medlem jo heller ikke bestemt udtalte sig derimod — thi det, der er Tale om, er jo ikke en direkte Gave til Fabrikerne, men kun en Nedsettelse af en Afgift, man optræver af dem, og det maa erindres, at det altid har været Meningen, at denne Afgift

skulde sættes i et vist, saavidt muligt, passende Forhold til Toldafgiften. Er man nu kommen til Erkjendelse af, at det bestaaende Forhold ikke er korrekt, forekommer det mig i og for sig rigtigt, at man gjør Forandring deri. Det maa ogsaa erindres, hvad jeg tidligere har gjort gjældende overfor dette Forhold, at hvor rigtigt det end har været — og jeg anser det ogsaa for rigtigt — at disse Fabriker skulde komme frem ved deres egen Kraft og ikke ved Beskyttelse, har man overfor dem fulgt et andet Princip end overfor andre Fabriker i Landet, til Exempel overfor Papir- og Klædefabriker og andet lignende, nemlig det Princip, at de skulde erlægge en Afgift svarende til Toldbeskyttelsen. Jeg tror derfor, at der kunde være Anledning til, nu da disse Fabriker jo ere trykkede paa Grund af Tidsforholdene, at give dem en saadan Lettelse, som der er Spørgsmaal om, og hvorom den nedsatte Kommission har været fuldstændig enig. Jeg anser det endvidere selvfølgerlig for ønskeligt, at Kultolden maa blive ophævet, thi jeg har altid anset det for urimeligt, at man i et Land som Danmark, der ikke selv har Kulminer, har lagt Told paa et saa vigtigt og uundværligt Hjælpemiddel for Industrien, ikke at tale om den umiddelbare Betydning, Kul har som Brugsgjenstand, et Forhold, der ogsaa fortjener at komme i Betragtning i nærværende Dieblis. Jeg tilføier imidlertid, at dersom man skal have en saadan Foranstaltning, som nærmest skulde være en Slags Kompensation for, noget Tilsvarende til den Begunstigelse, som er søgt tilveiebragt for Landbruget, saa vilde jeg have foretrukket, at denne faldt paa et andet Punkt, at man nemlig hellere gik til Ophævelse af Skibsafgiften. Jeg tror, at der er nogen Virksomhed, som er fuldt saa trykket som Landbruget, da er det Skibsarten her i Landet, og jeg tror, at Skibsarten maa stiges at være en for Landet med dets særlige Veliggenhed og Forhold ligesaa naturlig og vigtig Industri som Landbruget. Hvad dernæst angaar Bestemmelserne i § 1 om Told paa Maais og Byg, skal jeg for mit Vedkommende tilføie, at det forekommer mig tvivlsomt, om en Told paa Byg vilde naae sit Formaal, og om den i sig selv vilde være hensigtsmæssig, og tillige synes det mig tvivlsomt, om det er hensigtsmæssigt at lægge en større Told af samme Størrelse samtidig paa Byg og Maais, da jo Maaisolden netop skal have til Diemed at bevirke et større Forbrug af Byg i de indenlandske Brænderier. Hvad Maaisolden angaar, da staar det for mig saaledes, at dennes mest umiddelbare og direkte Betydning er en Forhøjelse af Brænde-